

1. Surdopedie jako speciálně pedagogická disciplína, spolupracující obory

Surdopedie je speciálně pedagogickou disciplínou zabývající se výchovou, vzděláváním, rozvojem jedince se sluchovým postižením a snahou o jeho plné začlenění (sociální, pracovní) do společnosti.

Název je odvozen z latinského slova surdus = hluchý a řeckého paideia = výchova. Tomuto názvu se v minulosti bránil již prof. Miloš Sovák, v současnosti upozorňuje na jeho nesprávnost Doc. ing. Jaroslav Hrubý, CSc. Slovo surdus se totiž dá přeložit nejen jako hluchý, ale také jako hloupý.

Surdopedie se stala samostatnou disciplínou teprve roku 1983, kdy se oddělila od logopedie a stala se výběrovou specializací. I metody se liší od logopedických, nemohu využívat sluchové kontroly vůbec nebo jen v omezené míře. U neslyšících dětí se řeč musí vytvářet uměle za využití zrakového, taktilního a proprioceptivního vnímání.

Cílem surdopedického edukačního působení je poskytnout osobám se sluchovým postižením komplexní vzdělání, a umožnit tak rozvoj osobnosti po stránce kognitivní, psychosociální i emocionální.

Jedním z hlavních cílů je vytvoření náležitých komunikačních kompetencí osob se sluchovým postižením, které jim usnadní maximální začlenění do většinové slyšící společnosti při respektování jejich jazykových a kulturních specifik. Při surdopedické intervenci je stejně jako v ostatních speciálně pedagogických disciplínách nutné bezpodmínečně respektovat individuální možnosti a potřeby vzdělávaných osob se sluchovým postižením. (Langer, Souralová, 2006)

Nutná je spolupráce s řadou dalších oborů: **foniatrie** (soustavná lékařská péče o sluchově postižené, péče otoprostatická a audiometrická vyšetření), **psychologie** (psychologie sluchově postižených dětí je stále otevřeným problémem), **pedagogika** (včasná výuka čtení a jazyka, speciální formy, uplatnění názornosti), **logopedie** (vytváření řeči), **ORL** (otorinolaryngologie), s **technickými obory** (vývoj a aplikace elektroakustických kompenzačních pomůcek).

Je třeba důsledně odlišovat:

1) Vady sluchu z hlediska místa poškození:

- **periferní** (do ucha)

- a) převodní (kvantitativní porucha)– boltec, zvukovod, středouší, Eustachova trubice
- b) percepční (kvalitativní porucha)– vnitřní ucho – hlemýžď + sluchový nerv (do centra)
- c) kombinované – jsou obsaženy obě složky - percepční + převodní

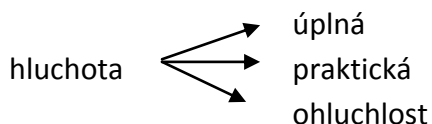
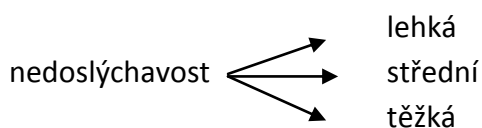
- **centrální** (od jádra v prodloužené míše)

2) Vady sluchu z hlediska doby vzniku:

- **vrozené** (dědičné)

- získané:**
- prelingválně - před rozvinutím řeči cca do 2 let
 - postlingválně - po ukončení vývoje řeči cca do 7 let

Stupně sluchových vad:

Specifickou kategorií je tinnitus aureus (ušní šelesty), a samozřejmě kombinované postižení (hluchoslepota, atd.)

Sluch nám zprostředkovává realizaci sdělovacího procesu mluvenou řečí. **Sluchové postižení** představuje bariéru v komunikaci s okolím a může mít negativní dopady v psychické a sociální oblasti.

Význam sluchu

- Představuje základ komunikace
- Zásobuje nás informacemi o okolních věcech...
- Tvoří základ vnitřní mluvy- rozvoj abstraktního myšlení
- Vytváří se citová vazba s okolím
- Máme dostatečnou jistotu pohybu díky varovným signálům

POUŽITÁ LITERATURA:

LANGER, Jiří. *Základy surdopedie*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. 109 s. Studijní opory. ISBN 978-80-244-3702-6.